

Magnetogram ni avtoriziran!

MAGNETOGRAM

**POGOVORA PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE
V ODDAJI »ODMEVI« NA TV SLOVENIJA**

Ljubljana, 19. julij 2012

SLAVKO BOBOVNIK: Premier Janša, dober večer.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Dober večer.

SLAVKO BOBOVNIK: Verjetno so se že začela ugibanja ali pa se bodo jutri. Kaj se je pravzaprav dogajalo nocoj? Je prevladala politična modrost ali pa ste se vi po tistih dramatičnih napovedih nekoliko ustrašili in stopili korak nazaj.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, napovedi niso bile dramatične. Jaz sem dejal, da obstaja možnost, da se veže zaupnica na glasovanje o zlatem fiskalnem pravilu in seveda ta možnost še vedno obstaja. Če bom ocenil, da s tem lahko kakorkoli pospešim ali pa povečam možnosti, da bo to fiskalno pravilo, ki je za Slovenijo usodnega pomena, ker določa način ali pa smer reševanja krize, ki je evropski način reševanja krize, če se s tem ta možnost poveča.

SLAVKO BOBOVNIK: Zdaj napovedujete, kaj bi se utegnilo zgoditi septembra. Ko stvar ponovno pride v parlament.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Glejte, vprašali ste, kaj se je dogajalo na tem sestanku. Na tem sestanku se je po precej dramatični razpravi in izmenjavi mnenj vendarle nakazala možnost, da septembra zlato fiskalno pravilo zapišemo v ustavo in da ob tem tudi uskladimo izvedbeni zakon. To je bil tudi pogoj ene od opozicijskih strank. Predstavili so argumente, ki so zveneli racionalno in koalicija je pozdravila to možnost, ker vsaka možnost, ki omogoča, da naredimo korak naprej, je boljša od tiste, ki tega ne omogoča. Je pa seveda za dokončno oceno, kaj se je danes zgodilo, treba počakati do jeseni. Takrat bomo videli, ali smo dejansko naredili danes korak bližje k rešitvi ali smo problem preložili in bo izbruhnil ponovno.

SLAVKO BOBOVNIK: Poglejte, pred volitvami ste radi rekli, da nas vsak dan vladavine Boruta Pahorja oziroma njegove vlade stane, mislim, da 50 milijonov evrov. Koliko nas stane ta preložitev problema na jesen, gospod Janša?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ceno bomo plačali, če se ne bomo dogovorili. Če pa bo ta dogovor uspešen, če bo dvotretjinska večina za to spremembo, potem bo naše zadolževanje cenejše. Tudi ta današnji dogovor je pozitiven signal. Problem s tem je, da smo takšen pozitiven signal poslali že januarja v svet. Tudi takrat so bile vse parlamentarne stranke enotne, da se zlato fiskalno pravilo zapiše v ustavo.

Ko sem jaz prevzemal mandat, je ta konsenz še vedno obstajal, in to je pomagalo pri nižji ceni našega zadolževanja. Zdaj ponovno pošiljamo ta signal, da je slovenska politika vendarle lahko enotna, da bi to se morda lahko zgodilo, bo pa v primeru drugega razočaranja cena velika. Se pravi, bomo to plačali tudi v evrih. Septembra se bo potrebno odločiti ...

SLAVKO BOBOVNIK: Kje je ta pozitiven signal, gospod Janša? To osebno to razumem kot zadevo smo odložili za dva meseca, takrat se bomo spet pogovarjali, vmes bomo, kaj? Odšli na dopust?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, ne, ne.

SLAVKO BOBOVNIK: Ampak?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Sprejet je bil načelni dogovor, da tri stvari, se pravi, slovenski državni holding, agencija za sanacijo bank ali sklad za sanacijo bank, ki predstavlja možnost eksternega, znanega reševanja teh slabih naložb v slovenskih bankah in zakon o izvedbi zlatega fiskalnega pravila, usklajujemo po principu kot ga je vlada predlagala na začetku, ko smo predlagali partnerstvo za razvoj. To pomeni, da prej, preden pade odločitev na vladi, vse stranke enakopravne, pozicija - opozicija ni važna, vsi predlogi bodo enako obravnavani, skušali bomo poiskati najboljše rešitve in se dogovoriti. Pri zlatem fiskalnem pravilu z dvotretjinsko večino, pri ostalih ali pa za popolno soglasje in pri ostalih rešitvah prav tako. Se pravi, tukaj ne gre za ločnico pozicija - opozicija. Če tega dogovora ne bo, potem pri zlatem fiskalnem pravilu imamo enako oziroma večjo težavo kot pa zdaj.

SLAVKO BOBOVNIK: Pri tem fiskalne pravilu se doslej ne politika, ne strokovnjaki, niso poenotili. Ali je potrebno in če je potrebno, v kakšni obliki je potrebno? Poglejva skupaj nekaj pomislekov.

VESNA ZADRAVEC: Predmet spora je torej dopolnitev 148. člena ustave. Ta določa, da morajo biti prihodki in izdatki na srednji rok uravnoreženi. Povedano drugače - da se država v prihodnje ne bo smela več zadolževati. Dopolnilo je razburilo predvsem sindikate, opozicijo, pomisleke pa ima tudi stroka. Ustavni komisiji namreč zaradi časovne stiske ni uspelo doreči, kdo bo prevzel odgovornost, če se zlatega pravila ne bo spoštovalo.

Dr. MIRO CERAR (ustavni pravnik): Državni zbor ne more zaradi tega verjetno se razpustiti, vlada pa seveda je lahko izrečena nezaupnica, lahko pravzaprav ji je namenjena neka kritika, lahko pride do ustavne tožbe, na vse to stroka opozarja, vendar pa nismo nikoli odgovorili do konca, kaj od tega bi bilo v praksi zares izvedljivo in na kakšen način.

VESNA ZADRAVEC: Odprto vprašanje bi po njegovem lahko rešili do septembra ali pa zlato pravilo zgolj zapisali v ustavni zakon. S slednjim pa se ne strinja član iste ustavne komisije, državni revizor Petrovič. Zakon, ki določa, da moramo imeti uravnorežen proračun, že imamo - prav tako smo podpisali mednarodni fiskalni pakt z enako vsebino. A tega pri nas nihče ne upošteva, pove revizor in to kažejo tudi številke. Državni dolg se je od leta 2008 z osmih milijard evrov povzpel na vrtoglavih 17.

JORG KRISTAN PETROVIČ (ustavni državni revizor): Problem navadnih zakonov je ta, da se z navadno večino lahko kadarkoli spremenijo. Če si že vladajoča koalicija zaželi spremembo, večjo porabo, potem ga ni mehanizma, ki bi jo lahko ustavil. Določba, zapisana v ustavo, ima pa seveda drugačno težo. Teh določb pa ni mogoče na kratek rok ali pa takoj spreminjati. In zato dajejo pravzaprav zagotovilo, da bo ta naša družba živela v nekem bolj stabilnem finančnem oziroma na narodno gospodarskem okolju na dolgi rok.

VESNA ZADRAVEC: In kakšne posledice lahko pričakujemo ob morebitnem padcu pravila?

Dr. BOGOMIR KOVAČ (ekonomist): Finančni trgi reagirajo, še enkrat, zgolj na nesposobnost obvladovanja razmer, na panične informacije, ki jih tako ali drugače širijo ali politiki ali poslovneži. Če bo pravilno posredovano, pomeni, da se mi nismo odločili v okviru parlamentarnega odločanja zato, da tega ne sprejmemo v ustavo, temveč zapišemo v zakon, bo to povsem dobra in relevantna informacija za finančne trge.

VESNA ZADRAVEC: Švica, Nemčija, Španija in Italija, Poljska, Bolgarija in Madžarska so zlato pravilo doslej zapisale v ustavo.

SLAVKO BOBOVNIK: Že nekaj časa, gospod Janša, pravniki opozarjajo na to, da je mogoče to pravilo napisati tudi v zakon sprejet z neko kvalificirano večino, ki ga potem sleherna vlada ne more spreminjat. Bi se znali tu najti septembra?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: To je bil pravzaprav eden od variantnih predlogov v 148. členu ustave. Na tej podlagi, ki bi jo zdaj naredili z vpisom zlatega fiskalnega pravila, pa lahko potem z izvedbenim ustavnim zakonom definiramo modalitete izvajanja zlatega fiskalnega pravila in tudi sankcije v primeru, da se krši. Skratka, to ni stališče vlade, to je stališče stroke, ki jo je ustavna komisija poklicala zato, da pripravi predloge. Mi potrebujemo nastavek v ustavi, zato da bomo lahko na podlagi tega nastavka sprejeli ustavni zakon, ki se tudi sprejema z dvotretjinsko večino, v kateri bo izvajanje tega pravila (nekaj besedila manjka). In ni res, da je Sloveniji prepuščeno oziroma da smo si Slovenci prepustili izbiro ali bo to navaden zakon ali bo to ustavni zakon oziroma sprememba ustave. Ker smo z več kot 70 glasovi v Državnem zboru ratificirali fiskalni pakt, v katerem piše, da je naša obveza, da to uredimo na ustavni ali temu podobni ravni.

SLAVKO BOBOVNIK: Ampak ustavni zakon je temu podobna raven. Ni ...

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, ampak ustavni pravniki so ugotovili, da ustavni zakon potrebuje eno majhno spremembo ustave, da bo sploh možen. Zaradi tega delamo v dveh korakih.

SLAVKO BOBOVNIK: Vas prav razumem, gospod Janša - tudi septembra se boste pogovarjali o vpisu tega pravila v ustavo, sicer lahko sledi glasovanje o zaupnici. Če do kompromisa tu ne pride.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ta možnost obstaja, tako kot je obstajala zdaj.

SLAVKO BOBOVNIK: Nekateri pravijo, da ste vpis tega zlatega pravila v ustavo obljubili predvsem evropskim uradnikom in funkcionarjem. Da gre torej za vašo osebno verodostojnost, ali ta vpis pride v ustavo ali v zakon.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Nekoliko ste zgrešili pri tarči, kajti to je bil prejšnji predsednik vlade. Ker ta dogovor je bil sprejet že v prejšnjem mandatu, samo izvedba je padla v naš mandat. To je prejšnja vlada, v kateri je sedel gospod Lukšič, obljubila. In to je potem tudi zaveza, ki je bila prenesena v evropski pakt in mi smo ga ratificirali in tudi večina drugih držav ga bo ratificirala, po ratifikaciji dvanajste države bo stopil v veljavo. To je naša obveza. To ni nekaj, kar bi nam Evropa vsilila, s tem smo se mi strinjali, prejšnja vlada je to parafirala, podpisali smo, ratificirali, ni to nekaj, kar bi se zdaj lahko premislili. Ker smo naredili 99 procentov koraka, zadnjega, ki kvalificira celotno zadevo, pa zdaj ne bomo. To je popolnoma neverodostojno do naših partnerjev.

SLAVKO BOBOVNIK: Evropi nikoli niste obljubili, zastavili bomo vse sile zato, da se to fiskalno pravilo vpiše v ustavo.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Glejte, tega mi ne rabimo zaradi Evrope. Tukaj gre za seveda tudi za kredibilnost držav, ampak mi to potrebujemo zaradi nas. To je zaščita slovenskih davkoplačevalcev, to je zaščita slovenskih delavcev, ki bi jih morali sindikati na tej točki ščititi pred tem, da jih bo neodgovorna oblast zadolževala, tako kot so nas zadolževali v preteklih treh letih. To je tudi odgovornost, to je tudi zaščita prihodnjih generacij pred neko neodgovorno rastjo, ki pospravi celotno državo na jugoslovansko situacijo. Mi smo na tej poti. To je zaščita davkoplačevalcev.

SLAVKO BOBOVNIK: Ampak gospod Janša, zakaj včasih, ko potrebujete sleherni glas opozicije, rečemo temu, zakaj v teh časih jezite, ni čisto dobra beseda pa jo bom kljub temu uporabil. Jezite to isto opozicijo ali pa javnost s praporji, s preimenovanjem vojašnic in podobnimi očmi. Preveč izkušen politik ste, da ne bi vedeli, kaj to lahko sporoči.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Prvič, če mislite, da se predsednik vlade ukvarja z vsem, kar se dogaja v medijskem polju, se motite, drugič, mešati stvari kot so državne proslave ali pa preimenovanje vojašnic s tako usodno zadevo kot je zlato fiskalno pravilo, je sicer možno, ni pa to ravno odgovorno.

SLAVKO BOBOVNIK: Ne, saj ne mešam, sočasno so se dogajali, samo na to želim opozoriti.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ne, pogledjte gospod Bobovnik, situacija v Sloveniji je resna. Verjamem, da se te resnosti iz hiše, ki je porabila štiri milijone evrov za prenovo tega studia v času gospodarske krize, zdaj pa vodstvo zahteva povečanje RTV naročnine, ne vidi, ampak situacija je skrajno resna.

SLAVKO BOBOVNIK: Gospod Janša, sleherni dan živimo v realnem svetu, družimo se z realnimi ljudmi, še kako vidimo, kakšno je stanje v tej državi.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, potem je treba ...

SLAVKO BOBOVNIK: Ko človek izstopi iz te hiše ...

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Paziti tudi pri stroških.

SLAVKO BOBOVNIK: Ja, ampak saj veste, to ni bilo naslovljeno na spraševanca.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Govorim o vodstvu.

SLAVKO BOBOVNIK: Ja. Državni holding v jeseni. Zakaj ga tako nujno potrebujemo? Ljudi je namreč strah. Vsi se strinjamo s tem, da je treba neke slabe terjatve izločiti iz bank. Ampak na drugi strani jih je seveda strah, da bi se potem v neki drugi ustanovi za njihovo poplačilo porabilo denar, namenjen sicer pokojninam ali podobnim rečem.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Kar se tiče denarja, ki ga je Slovenija dolžna iz kapitalne strukture državnega premoženja zagotavljati ZPIZ-u oziroma pokojninskemu zavarovanju, je ta denar popolnoma varen tudi znotraj takšnega holdinga, ker ima holding v celoti odgovornost do te obveze in je kvečjemu večja garancija, da bo večje premoženje zagotavljalo teh 50 milijonov na leto, kar je obveza kapitalne družbe.

Ampak vprašali ste me >>Zakaj?<< Samo zaradi tega, tega holdinga ne potrebujemo čez noč. Tista urgentna zadeva, tista nujna stvar, zaradi katere je bil ta zakon uvrščen po nujnem postopku na to sejo, je problem naših bank, problem, ki se povečuje. In tukaj je dejansko vsak mesec izjemnega pomena.

Danes smo našli to rešitev. Iskali bomo način, sanacijo slovenskih bank izven tega holdinga, kar bo verjetno neposredno nekoliko bolj boleče za slovenske davkoplačevalce, kot če bi to delali znotraj holdinga, kjer bi bil nek amortizer. Ampak, ker je očitno večinska volja v Sloveniji takšna, tudi pri socialnih partnerjih, bomo zdaj iskali to rešitev. Glede na to, da smo to ločili, je ta izjemno nujna urgentnost nekoliko manjša in zato smo si lahko še vzeli čas do septembra. Drugače pa tega časa ne bi bilo.

SLAVKO BOBOVNIK: V jeseni potrebujemo milijardo pod ena. Jo bomo lahko dobili?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Pod dva.

SLAVKO BOBOVNIK: Po čem jo bomo lahko dobili?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, jeseni potrebujemo več milijard. Milijarde na mednarodnih finančnih trgih ne potrebuje samo država, se pravi ni nujno, da samo mi prodamo obveznice, ki jih mora nekdo kupiti, ker ni samo problem, da je visoka obrestna mera. Problem je to, če nihče ne kupi. Mi smo že obujali obveznice spomladi za milijardo, pa je bilo interesov samo za 50 milijonov. Se pravi, tisti, ki misli, da je to enostaven projekt za državo, ki še ni zadolžena, do šestih odstotkov bruto domačega letnega proizvoda, se moti. Tukaj je situacija drugačna. Ta denar potrebujejo tudi komercialne banke. Cena tega denarja je odvisna od bonitete države. Gre za več milijard, ki jih potrebujemo. Ta denar potrebujemo, sicer ne bomo likvidni. Če ne bomo likvidni, bomo prosili druge za pomoč in to je točka, ki si je ne želimo doseči. Še posebej, ker to ni potrebno. Sloveniji ni potrebno stopiti še teh dveh korakov do prepada. Imamo dovolj potencialov, da se sami rešimo, vendar je zato potrebno nekaj razuma.

SLAVKO BOBOVNIK: Gospod Janša, bomo dobili ta potrebna sredstva? So nam še pripravljeni posojati?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Če bomo naredili prave korake, na podlagi katerih bodo tisti, ki nam posojajo, verjeli, da bodo ta denar dobili tudi vrnjen, brez 50-procentnega odpisa kot je bilo to v primeru Grčije, potem nam bodo še posojali. Če se bomo pa streljali v koleno iz seje v sejo, potem pa nam ne bodo več posojali.

SLAVKO BOBOVNIK: Pomagajte nam pojasniti, kaj se je pravzaprav danes dogajalo? Nekako ne razumemo. Prvak DeSUS-a se je pogovarjal s prvaki nekaterih opozicijskih strank, gospod Virant naj bi se pogovarjal o tem, kako zadevo preložiti. Kaj to pomeni? Da v vaši koaliciji vsak igra neko svojo igro?

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: No, to je koalicija petih različnih strank, vsi partnerji so enakopravni in nihče jim ni veže rok, vsak se, zaradi mene, lahko pogovarja tudi o kakšni drugi koaliciji. Tega ni možno preprečiti. Vendar mislim, da je koalicija danes odigrala vlogo, ki je omogočila, da smo dobili še dodatno upanje. Če ta koalicija ne bi bila enotna pri tem koraku, danes tega dogovora ne bi bilo.

SLAVKO BOBOVNIK: Prejšnji vladi ste očitali, da ni znala dobro pripraviti predlogov, predvsem pa, da jih ni znala izpogajati s socialnimi partnerji recimo. Danes ekonomsko-socialni svet vidite v vlogi vzporedne ali pa dodatne oblasti.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Ja, saj to tudi je. Do neke mere je to legalna oblast, ker je določena z zakonom. Tisto, kar je preko tega, je moč, ki izhaja iz možnosti blokade. Slovenija ima en dom in pol parlamenta, nima treh, Ekonomsko-socialni svet pa s to možnostjo, ki jo preko sistemskih blokad ima, postaja tretji dom. In tukaj je stvar vprašljiva, vendar pa smo kljub temu zelo zahteven zakon o uravnoteženju javnih financ s socialnimi partnerji uskladili po zelo napornih pogajanjih. Zdaj ta ista pogajanja, čeprav niso toliko pred kamerami, tečejo tudi za nov socialni sporazum, kjer naj bi bili obrisi potrebnih reformnih korakov, ki jih moramo narediti v naslednjih mesecih.

SLAVKO BOBOVNIK: Iz dneva v dan bolj si želim, da bi vlado vodil Zoran Janković, ste rekli.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Glede na to, kaj ta opozicija počne, mislim da bi bilo bistveno boljše. Kajti, mi smo v prejšnjem mandatu, ko smo bili opozicija, predlagali preko 200 protikriznih ukrepov. Če se z nečim nismo strinjali, smo imeli svoj predlog. V teh petih mesecih pa smo doživeli samo zavračanje brez alternativ. Tudi danes, ko smo vprašali, kaj pa vi predlagate, kakšen način bi vsi sanirali banke so rekli: »To ni naša stvar.« Na koncu smo se zmenili, da je to skupna stvar.

SLAVKO BOBOVNIK: Koliko bo letos časa za počitnice? Vladne počitnice ...

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Sploh še nismo razmišljali o tem. Naslednji teden ima vlada izjemno pomembno proračunsko sejo, danes smo to začeli, vlada mora do prvega oktobra predlagati proračuna za leto 2013 in za leto 2014, kjer je denarja manj kot ga potrebujemo, kar pomeni, da bo potrebno nekje iskati rezerve, da nas čakajo dodatna pogajanja, da nas čaka drugi del zakona o uravnoteženju javnih financ in sami veste, kaj to pomeni.

SLAVKO BOBOVNIK: Ja, ko ste poskušali domači javnosti razložiti, da je stvar zares resna, naj bi vas slišali tudi nekateri zunaj te države in tudi to naj bi povzročilo za kakšno desetinko odstotka višje obresti na denar, ki si ga Slovenija izposoja.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: V tem trenutku si ga ne sposoja. Gre za v glavnem hipotetične krivulje, ki se rišejo, si ga bo pa jeseni in takrat bo zelo pomembno katere korake bomo do takrat naredili. Sicer pa, slovenski nadzorniki bančnega sistema morajo poročati o slabih terjatvah evropski bančni agenciji. Do pred nekaj tednov so v Evropi bolj natančno vedeli, kakšne so slabe terjatve slovenskih bank, kot pa je to vedela slovenska vlada. Nič novega nismo nikomur povedali.

SLAVKO BOBOVNIK: Obilo uspeha pri vašem delu, vam želim, predvsem zaradi realnega življenja ljudi zunaj tega studia.

PREDSEDNIK VLADE JANEZ JANŠA: Hvala lepa.

SLAVKO BOBOVNIK: Hvala lepa.